

VERSLAG CONNEKT STUDIEREIS HAMBURG

12 T/M 14 OKTOBER 2021

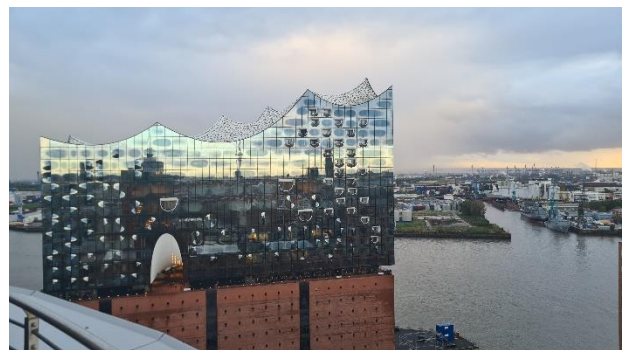
Van 12 tot en met 14 oktober 2021 zijn we met een delegatie van vijftien Connektleden naar Hamburg geweest. Tijdens deze studiereis bezochten we het ITS World Congress en stonden er diverse (bedrijfs)bezoeken op het programma. We kijken terug op een interessante, leuke en bovenal inspirerende reis. In dit verslag wordt een korte samenvatting gegeven van de bezoeken en belangrijkste bevindingen.

DAG 1 - DINSDAG 12 OKTOBER

Na een voorspoedige treinreis kwamen we rond 16.30 uur aan in Hamburg en brachten we, na een korte stop bij het hotel Barcélo Hamburg om in te checken, voor de kick-off van de studiereis een bezoek aan het Netherlands Business Support Office Hamburg (NBSO). Zij ontvingen ons hartelijk in het Hanseatic Trade Center, waar we vanaf de 21ste verdieping een prachtig uitzicht hadden op HafenCity en het Elbphilharmonie. Na het bewonderen van het uitzicht werd ons een warm welkom geheten door de Honorary Consul Robert Wethmar en vertelde Patricia van der Werf, samen met Wiet van der Linden, meer over wat een NBSO inhoudt. Ook kreeg Lars Kramer als Officer of Innovation, Science and Technology van het Consulaat-Generaal in München het woord en gaf prof. dr. ing. Jörg Rainer van de HafenCity University als afsluiting een hele interessante presentatie over Digital City Science.

NBSO's zijn handelskantoren van de Nederlandse overheid in het buitenland en ondersteunen op een praktische manier als je plannen hebt in het buitenland. Bijvoorbeeld als je wil exporteren, er een onderneming wil vestigen of marktinformatie en/of zakenpartners zoekt. NBSO's zijn gevestigd in kansrijke regio's, waar geen ambassade of consulaat is. Ze maken deel uit van het economisch buitenlandnetwerk en zetten zich in om de handel en investeringen te bevorderen in de regio waar ze gevestigd zijn.

Het NBSO in Hamburg ziet veel kansen in de maritieme sector maar ook rondom waterstof wordt er veel tussen Nederland en de regio Noord-Duitsland samengewerkt.

Vanuit het Hanseatic Trade Center liepen we naar de overkant naar het uiterste puntje aan het water, waar het restaurant Stricker's Kehr Wieder Spitze ligt. Hier hebben we met de groep een heerlijk driegangendiner gegeten met mooi uitzicht over het havengebied. Als afsluiting bezochten we het - bijna naastgelegen – Elbphilharmonie, waar je op de Plaza op 37 meter hoogte, te bereiken via een gigantische roltrap, rondom kan lopen om van het uitzicht te genieten. Deze concertzaal is een *landmark* geworden in de Hamburgse horizon, aan de rivier en vlakbij het stadscentrum. Tevens staat het erom bekend wat duurder (€ 789 mln.) te zijn geworden dan aanvankelijk geschat (€ 241 mln.).

DAG 2 - WOENSDAG 13 OKTOBER

Een deel van de groep maakte in de ochtend een stadswandeling langs een aantal mooie bezienswaardigheden, zoals het Rathaus, de Alsterkaden en de St-Nikolai.

Ontmoeting Amerikaanse delegatie

Om 10.30 uur stond een ontmoeting met een Amerikaanse delegatie op de planning om met elkaar kennis te delen over Smart Mobility in Nederland en de Verenigde Staten. Na een korte kennismaking discussieerden we met elkaar over data-uitwisseling in verkeersmanagement en de publiek-private samenwerking daarin. De Amerikaanse delegatie, vertegenwoordigers van DoT's uit verschillende Staten starten mondjesmaat met samenwerking met dienstverleners en OEM's. Vanuit de security gedachte houden zij vooralsnog veel diensten op het gebied van verkeersmanagement in eigen beheer. Nu de commerciële waarde van data uit voertuigen en van infrastructuur zichtbaar wordt, zien zij een

toenemende vraag van serviceproviders voor samenwerkingen. Door verschillende wetten en regels is het complex om diensten af te nemen van derden doordat onderliggende algoritmes via WOB kunnen worden opgevraagd door concurrenten. Daarnaast is samenwerking tussen verschillende wegbeheerders niet vanzelfsprekend. Een samenwerkingsconstructie zoals wij die kennen in de vorm van NDW had daarom veel belangstelling. De Amerikaanse delegatie complimenteerde ons over ons enthousiasme en onze openheid. Alle Amerikaanse delegatieleden waren van mening dat de bijeenkomst zeer nuttig was en er was grote belangstelling voor toekomstige bijeenkomsten om de dialoog voort te zetten. Ook vanuit de Nederlandse delegatie kwam de terugkoppeling dat het een interessante discussie was. Maar ook dat het heel goed was om te horen hoe andere organisaties in Nederland, en met name het NDW, hiermee omgaan.

Bezoek ITS World Congress

Na een gezamenlijke lunch in buffetvorm, waarin nog even kon worden nagepraat met alle delegatieleden, vertrokken we met de groep naar het ITS World Congress. Dit ITS Congres is het grootste evenement gericht op slimme mobiliteit en de digitalisering van vervoer. Elk jaar organiseert ERTICO een ITS Wereldcongres. Deze congressen onderstrepen het belang van intelligente transportsystemen (ITS) en omvatten onder andere livesessies waar experts uit de industrie de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van ITS presenteren, een *showcase* van geavanceerde technologie en een *exhibition space*.

Onder leiding van Tom werd eerst een korte tour langs een aantal stands gehouden. Bij Vitronic vertelde Boris Wagner over hun expertise op het gebied van tolling, handhaving en doorstroming van verkeer. Maxime Flament schetste het netwerk 5GAA, een cross-sectorale organisatie van de automotive en telecom die zich inzet voor de ontwikkeling van de volgende generatie Connected Automated Driving. Autocrypt, een Zuid-Koreaanse startup gespecialiseerd in het versleutelen van data heeft een oplossing bedacht voor het beveiligd interacteren met CANBUS-data in voertuigen. Bij Technolution werden we ontvangen door Henk den Breejen die hun nieuwste product FlowCube presenteerde. Een klein stukje hardware dat op basis van beeld bijdraagt aan verkeersmanagement voor met name fietsers. Door toename van deze modaliteit is het steeds vaker gewenst door steden om hier meer inzicht en grip op te krijgen. Als laatste bezochten we de door Chris de Veer aangeraden start-up IoTal. Deze startup heeft het voor elkaar gekregen om een grote hoeveelheid aan realtime open data van OV, vliegtuigen, satellieten, webcams op één kaart te plotten. Erg indrukwekkend dat zij dit in een online viewer kunnen tonen. De businesscase was nog niet bekend, maar er zal zeker interesse zijn in dergelijke viewers. Daarna had ieder twee uur de tijd om zelf de stands op het congres te ontdekken en mensen te spreken. Het bezoek aan het congres werd afgesloten met een borrel bij de stand van Dynniq, waar Jan Vos deze opende en daarbij de overname door SWARCO toelichtte.

Dutch Dinner

Om 19.00 uur werd het druk voor Peter Pane Hamburg-Turnhalle, want hier vond het Dutch Dinner met 50 Connektleden plaats. Hoewel het een andere gelegenheid was dan normaliter wordt gekozen, hebben we een hele gezellige avond gehad en lekker gegeten. De toegang met de CoronaCheck en Luca app verliep voorspoedig en al snel zat iedereen in onze eigen Connekt-hoek aan tafels van vier tot vijf personen aan de hamburgers.

DAG 3 - DONDERDAG 14 OKTOBER

Vandaag was de laatste dag van de studiereis. We reden naar HafenCity voor een rondleiding van de gebiedsontwikkeling aldaar. Thorsten Gödtel ontving de groep hartelijk en op basis van een grote maquette kregen we een uitleg over het gebied. Daarna nam Thorsten ons mee voor een tour door HafenCity waarmee we uiteindelijk eindigden in de Osakaallee.

HafenCity is Europa's grootste binnenstedelijke stadsontwikkelingsproject als blauwdruk voor de nieuwe Europese stad aan het water. Uniek is de intensieve wisselwerking tussen land en water, want ondanks het risico van incidentele overstromingen is het niet omgeven door dijken of afgesneden van het water. In plaats daarvan is/wordt, met uitzondering van de kades en promenades, het hele gebied opgehoogd tot 8 a 9 m boven zeeniveau. Het concept van bouwen op kunstmatige verdichte terpen (warfts) geeft het gebied een nieuwe, karakteristieke topografie. Ook is bepaald dat de begane grond in het gebied gebruikt moet worden voor publieke ruimte. Daarboven mag wonen en werken uitgevoerd worden. Dit zorgt voor een ruime opzet en mooie boulevard langs het water. Met een parkeernorm van 0,4 zijn er weinig auto's in het gebied en bovendien zijn alle on-street parkeerplaatsen verplaatst naar parkeergarages onder de gebouwen. Het openbaar vervoer is zeer goed geregeld met huurfietsen, een nieuwe metrotunnel, fietstunnels, deelauto aanbieders, etc., wat ervoor zorgt dat de bereikbaarheid in het gebied, ondanks het actief weren van auto's niet is afgenomen. Het idee is dat alle voorzieningen op maximaal 10 minuten loopafstand bereikbaar zijn. Ook wordt goed gekeken naar een mix van de hoogte van koop-/huurprijzen.

Vanuit de Osakaallee vertrok de bus naar Plug and Play, gevestigd in een WeWork gebouw. Plug and Play is een organisatie dat innovatie stimuleert door investeerders en start-ups bij elkaar te brengen en heeft meerdere vestigingen in de VS, Europa, Azië, het Midden-Oosten en Afrika. Het netwerk bestaat uit meer dan 30.000 start-ups, 500+ toonaangevende bedrijven en honderden durfkapitaalbedrijven, universiteiten en overheidsinstanties in meerdere sectoren.

Samen met hun partners creëren ze een ecosysteem dat is ontworpen om de technologieën van morgen te ontwikkelen en te implementeren. Ze voeren twee keer per jaar innovatieprogramma's uit, waarbij ze start-ups in contact brengen met innovatieve bedrijven door middel van netwerken, evenementen, mentoring van wereldklasse en investeringspotentieel. De start-ups Ducktrain en Infinite waren ook aanwezig. Ducktrain is een slim, elektrisch en geautomatiseerd licht voertuig voor de stedelijke en industriële last mile. De virtuele koppeling van 5 individuele eenden in een eendentrein zorgt voor hetzelfde laadvermogen als een normale bestelauto. Infinite is een elektrische driewieler inclusief zonnepanelen als vervoer. Hier is met name vraag naar vanuit India en Zuidoost-Azië. Tijdens de lunch kon er nog even nagepraat worden.

Voor het laatste deel van de studiereis reisden we naar de Port of Hamburg voor een rondvaart. Hier werden we opgevangen door Patricia van de NBSO en onze gids Daniel Jahn van de Port of Hamburg. Deze gids wist een indrukwekkend aantal cijfers en wetenswaardigheden (uit zijn hoofd) te vertellen tijdens de trip. We hebben grote vrachtschepen gezien, een brug die vervangen zal gaan worden door een tunnel, een cruiseschip, maar ook particuliere superjachten van 700 mln. euro die helaas niet de haven in kunnen waardoor de eigenaar ook nog een extra kleinere boot moet kopen van 300 mln. euro. De haven ligt op ongeveer 110 km van de monding van de Elbe in de Noordzee. Het havengebied omvat 7145 hectare waarvan 4226 hectare landoppervlakte, goed voor 12% van de Hamburgse volledige oppervlakte. Er zitten zo een 200 bedrijven gevestigd en er komen jaarlijks zo'n 13.000 schepen vanuit de hele wereld binnen. Ieder was het erover eens dat het heel bijzonder was hoe dicht het havengebied eigenlijk in de stad ligt.

Vanuit de Port of Hamburg reden we met de bus weer terug naar het hotel en had ieder nog even tijd voor zichzelf.

De terugreis per trein verliep zonder (grote) vertraging en tijdens deze reis was al snel afgesproken dat er op korte termijn een reünie moet worden gepland.

onnekt